

LUCIA

HIMLEN HÄNGER JÄRNSVART

TEXT:

Karl Gustav Ossiannilsson (1875-1970). Svensk författare, lärare, översättare och journalist.

Ossiannilsson studerade i Lund och blev fil.kand. 1897 och fram till början av 1900-talet arbetade han som lärare vid olika privatskolor. Därefter vågade han ägna sig åt författarskapet på heltid och blev som författare mycket produktiv. Under åren 1902 - 1908 var han en av arbetarrörelsens förgrundsgestalter och skrev bl.a. kampdikterna *Proletär* och *Ungdomsmarsch* (1903). Senare bröt han på ett mycket dramatiskt sätt med socialismen och drog sig allt längre ut mot den politiska högerkanten. Denna brytning med socialdemokratin beskriver han i samhällsromanen *Barbarskogen* (1908).

Ossiannilsson besjög gärna hänsynslösa, handlingskraftiga övermänniskor i mustiga ordalag t.ex. i boken om *Sven Hedin-Adelsman* (1917) och visade sympatier för mellankrigstidens antidemokratiska strömningar (*Hjärtat sjunger*, 1927). Från detta tog han bestämt avstånd under 2:a världskriget.

I Ossiannilssons dikter finns också en innerlig naturkänsla, varm patriotism och en lidelsefullt eroisk glöd som t.ex. i *Orkester* (1907) och *Kärleksdikter* (1918).

Diktsamlingarna *Masker* (1900), *Hedningar* (1901) och *Örnar* (1902) är alla påverkade av anglosaxisk balladdiktning. I sin virtuosa versmusik med delvis nyskapande rytmer visar han att Fröding var hans främste läromästare.

Han skrev också historiska romaner t.ex. *Kung Karl den unge hjälte* (1914) och *Jesus från Nasaret* (1917), sagor och ungdomsböcker som *Lasse i gatan*, *Hjortbröderna* (historisk roman).

Sina memoarer gav han titeln *O gamla klang och jubeltid!* (1945).

Många kompositörer har tonsatt hans dikter t.ex. *Morgon-Här är stigen* (Einar Eklöf), *Nu komma de svenske* (Herman Joell), *Sveriges flagga-Flamma stolt mot dunkla skyar* (Alfvén). Dikten *Helsingborg* (1913) tonsattes av Sven Körling.

Himlen hänger järnsvalt skrev han 1902. Den består av sju strofer, men det är bara två som används när man sjunger den i Sven Körlings tonsättning. Dikten kom ut i samlingen *Religion*. Där finns också juldikterna *Jul-Nu tänder Herren granen* (1903),

Trettondagsafton-I kväll är stjärnans helga kväll (1903). Några andra juldikter av Ossiannilsson är *Jul på havet* (1907) och *En juldikt-Minns du den första julekväll* (1907) ur samlingen *Stämningar, Stjärnan* (1917) och *Åter en jul* (1928).

MUSIK: Sven Holger Körling (1879-1948). Svensk kompositör, organist och dirigent. Han var son till kompositören August Körling och bror till den mera berömde Felix, som också komponerade barnvisor.

Sven Körling studerade vid musikkonservatoriet i Stockholm från 1899 och tog organist-, kyrkosångar- och musikleärexamen 1901. Från 1905 arbetade han som kantor och senare som organist i Kristine kyrka i Göteborg. Samtidigt arbetade han som musiklejare vid olika skolor i Göteborg t.ex. Sigrid Rudebecks skola och Göteborgs gymnasium för flickor (1909-1946). Han ledde många körer t.ex. Göteborgs studentsångförening och var under många år förste förbundsdirigent på västkusten.

Som kompositör är Körling mest känd för sina barnvisor (t.ex. *Nu reser Pelle Sjöskum, Pilleman, Positivvisa*) och skolsångböcker t.ex. *Sju blomvisor för ungdom* (1913, S Dahllöf), *Traskvisa* och andra småsånger för barn (1932, L Gottfrid Sjöholm), *Visor för två röster för skolbruk* (1926), *En liten visbok för den första sångundervisningen i skolan* (1920, Anna Maria Roos), *Fyrtio barnvisor* (notutgåva från 1921), *En saga om sången* (1935), solosånger med piano t.ex. *Landsstormssång-Du min härliga mor, Jag vill fylla ditt öra med sång, Om våren* (K G Ossiannilsson) och fosterländska manskvartetter t.ex. *Den svenske-Nu komma de, Fäderna, Vårens dag* (K G Ossiannilsson).

Sången *Lucia-Himlen hänger järnsvart* är en originalkomposition för samlingen *Dikt och ton - sångsamling för realskolor, kommunala mellanskolor och därmed jämförliga skolor* (1934). Medredaktör var Birger Anrep-Nordin. 1992 utlyste *Lärarnas tidning* en tävling, där det gällde att få fram de mest omtyckta sångerna i skolan. Sången *Lucia-Himlen hänger järnsvart* placerade sig på sjätte plats.

I *Julkörprisma/SK-Gehrmans* finns ett arrangemang av denna sång för fyrstämmig kör.

Att sjunga: *Julvisa-Granen står så mörk* (ur Visor för två röster/Elkan & Schildknecht), *Julens sång-Nu samlas mor och far* (ur Traskvisa och andra småsånger för barn/Bonnier, 1932), Birger Anrep-Nordin: ur *Gammal svensk julkantat-De herdarne förde fåren i bet* (ur Dikt och ton, Oscar Levertin).

**Både originaltexten eller musiken är fortfarande
upphovsrättsskyddade.**

Därför kan jag inte återge sången här.

Sången finns bl.a. i Julens önskesångbok, Fazer Music AB och i Julkörprisma, Gehrman's.

OBS! Sven Körling gjorde vissa förändringar i dikten när han tonsatte den: **järnsvart** blev stjärnsvart; **kolmörkt** blev beckmörkt; **kring** blev till; **stojande** blev jublande; **de** blev och; **sjunga** blev jubla

LUCIA

HIMLEN HÄNGER JÄRNSVART

Originaldikten

Vers 1. Himlen hänger järnsvart,

Vers 2. De vandra kring med stjärnljus,

* * *

Vers 3. Se - himlen hänger blytung,

Vers 4. Så mången, mången bölja,

Vers 5. Ack, djärvare än stjärnljus

Vers 6. I Lusseknektar alla,

Vers 7. I Lusseknektar alla,